

บันทึก

เรื่อง นายจำรูญ ไชยสอาด ร้องขอนับวันราชการติดต่อ

๑. เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีลงมติให้ส่งเรื่องนายจำรูญ ไชยสอาด ร้องขอนับวันราชการติดต่อมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็น

ข้อเท็จจริงของเรื่องมีดังต่อไปนี้

๒. นายจำรูญ ได้เข้ารับราชการในกรมไปรษณีย์โทรเลขเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ และได้ถูกปลดออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๗๖ เนื่องจากการตัดทอนรายจ่าย ไม่ได้ถูกปลดเพราะกระทำผิด

เมื่อนายจำรูญ ถูกปลดออกจากราชการนั้น นายจำรูญได้รับเงินพิเศษเป็นจำนวน ๑๔๔ บาท ซึ่งเท่ากับเงินเดือน ๓ เดือน โดยได้รับเงินเดือนอยู่เดือนละ ๔๘ บาท ในที่นี้ควรต้องสังเกตว่าเงินที่ได้รับนี้ต่างกับบำเหน็จที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ขณะที่นายจำรูญ ถูกปลดออกจากราชการนั้นยังคงใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๑ อยู่ แต่นายจำรูญ ไม่ได้รับพระราชทานบำเหน็จตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพราะไม่ได้เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร

๓. ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ นายจำรูญ ได้กลับเข้ารับราชการในกรมไปรษณีย์อีกโดยได้รับเงินเดือนเดือนละ ๔๐ บาท ในวันที่กลับเข้ารับราชการใหม่นี้ยังคงใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๑

๔. ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๘ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๘ และเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๘ นายจำรูญ ได้ร้องขอให้นับวันราชการตอนแรกติดต่อกับวันราชการในขณะนี้ และแจ้งว่านายจำรูญ พร้อมที่จะคืนเงินพิเศษที่ได้รับไว้นั้น

๕. แม้ว่ากระทรวงเศรษฐการจะเห็นชอบด้วยคำขอร้องของนายจำรูญนี้ ก็ดี กระทรวงการคลังก็ไม่ยอมนับวันราชการติดต่อให้

๖. ครั้นเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๙ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์แสดงความเห็นว่า "ควรนับเวลาที่ผู้ร้องได้รับราชการมาก่อนบวกเข้ากับเวลาที่รับราชการต่อมาได้" แต่อย่างไรก็ดีก็ยังมีกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์นายหนึ่งมีความเห็นแย้ง

๗. คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการชุดที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหานี้แล้วขอเสนอข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๘. กระทรวงเศรษฐการและผู้ร้องได้อ้างเรื่องซึ่งเกิดขึ้นก่อนหน้านั้นเป็นแบบอย่างคือ เรื่องนายสมจันทร์ เจริญสุข ประจำกองช่างโทรเลข นายสมจันทร์ไม่ใช่ข้าราชการสัญญาบัตร

และได้กลับเข้ารับราชการภายหลังที่ได้ถูกปลดออกจากราชการไปครั้งหนึ่งแล้วโดยไม่มีความผิด กระทั่งการคลังก็ได้ยอมนับวันราชการติดต่อให้

๙. การที่มีข้อเถียงว่า นายสมจันทรได้ถูกปลดออกจากราชการไปโดยยุบตำแหน่ง ส่วนนายจำรูญได้ถูกปลดออกจากราชการไปเพราะทางราชการตัดทอนรายจ่ายนั้น ยอมรับฟังไม่ได้ โดยเหตุว่ามาตรา ๖ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑ (และโดยทำนองเดียวกับในมาตรา ๘ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘) หาได้แบ่งแยกไว้เช่นนั้นไม่

๑๐. กระทรวงการคลังขัดข้องในสาระสำคัญว่า ในขณะที่นายจำรูญถูกปลดออกจากราชการนั้น นายจำรูญไม่ได้รับบำเหน็จตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่ได้รับเงินจำนวนหนึ่ง เท่ากับเงินเดือน ๓ เดือน ในฐานะกรณุนั้น ส่วนนายสมจันทรนั้นไม่ได้รับ โดยเหตุนี้ กระทรวงการคลังจึงเห็นว่า เรื่องนายจำรูญนั้นได้รับค่าชดใช้ความดีความชอบ "สำหรับวันราชการ ตอนแรก" เสร็จไปแล้ว จึงเป็นว่า "สำหรับความดีความชอบที่ได้รับราชการมาก่อนถูกปลดนั้น ผู้ร้องได้รับค่าชดใช้ให้เป็นการเสร็จสิ้นกันไปแล้ว" จึงไม่มีข้อเกี่ยวพันอันใดกับทางราชการอีก

กระทรวงการคลังเห็นว่า สำหรับเรื่องนายสมจันทรนั้นตรงกันข้ามกับเรื่องนี้ นายสมจันทรทำได้รับค่าชดใช้เมื่อถูกปลดออกจากราชการไม่ ความเกี่ยวพันในระหว่างนายสมจันทร และทางราชการจึงยังคงมีอยู่ โดยเหตุนี้ตามข้อบังคับซึ่งกระทรวงการคลังเองเป็นผู้กำหนดไว้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ วันรับราชการตอนแรกของนายจำรูญจึงไม่ควรนับติดต่อกับวันรับราชการในขณะนี้

กระทรวงการคลังรับว่า ข้อบังคับดังกล่าวแล้วไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจริง มีแต่ระเบียบการของกระทรวงการคลัง "ซึ่งแม้มิได้ทำเป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ หรือข้อบังคับ และเมื่อจะตั้งขึ้นก็ได้เชิญผู้แทนกระทรวงต่าง ๆ มาประชุมปรึกษาหารือกันก็ดี แต่ระเบียบการทำนองนี้ย่อมเป็นไปตามยุคตามสมัย และการกำหนดระเบียบการใด ๆ ขึ้นก็ได้พิจารณาโดยรอบคอบเพื่อความชอบธรรมเป็นสำคัญและให้รับปฏิบัติโดยทั่วถึงกัน หากระเบียบนั้นไม่ชอบด้วยเหตุการณื กระทรวงต่าง ๆ ก็อาจร้องขอให้แก้ไขได้ถ้ากระทรวงการคลังไม่ยอมแก้ไขดังกล่าวก็หาเป็นที่สุดลงไปไม่ กระทรวงต่าง ๆ ย่อมจะกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระบรมราชวินิจฉัยได้ ด้วยเหตุนี้เมื่อระเบียบการใดไม่มีเหตุเช่นว่านี้ ก็นับได้ว่ากระทรวงต่าง ๆ ที่มีการเกี่ยวข้องเห็นสอดคล้องต้องด้วยระเบียบการนั้นแล้ว และถือเป็นระเบียบปฏิบัติการต่อไปได้"

๑๑. เมื่อกระทรวงการคลังรับว่าข้อบังคับพิเศษของกระทรวงการคลังซึ่งเกี่ยวแก่เรื่องนี้ไม่มีผลผูกมัดเช่นกฎหมาย และได้ออกกฎข้อบังคับนี้ไว้เพื่อชอบธรรมเป็นสำคัญแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาก็อยู่ในฐานะที่จะแสดงความเห็นเพื่อชอบธรรมได้โดยเฉพาะ โดยพิจารณาความเห็นของกระทรวงต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เฉพาะอย่างยิ่งความเห็นของกระทรวงเศรษฐการ

๑๒. คณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ได้กล่าวว่า การที่กระทรวงการคลังวินิจฉัยว่า ข้าราชการที่ไม่ถึงชั้นสัญญาบัตรซึ่งถูกปลดออกจากราชการโดยปราศจากความผิดจะควรได้นับวันราชการติดต่อกันหรือไม่นั้น ต้องแล้วแต่ว่าผู้นั้นได้รับเงิน (บำเหน็จ) นอกจากบำเหน็จตามพระราชบัญญัติหรือไม่ ทั้งนี้เป็นการแบ่งแยกซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย เฉพาะ

อย่างยิ่งไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๔๗๑ และฉบับ พ.ศ.๒๔๗๘

๑๓. แท้จริงการที่กระทรวงการคลังแบ่งแยกไว้ตั้งนั้นไม่ชอบด้วยเหตุผลและความยุติธรรม สมมติว่าข้าราชการสองคนต้องถูกปลดออกจากราชการโดยไม่มี ความผิดและไม่มี สิทธิที่จะได้รับบำเหน็จตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทางราชการอาจให้เงินในฐานะกรณูณาหรือให้เป็น พิเศษแก่ข้าราชการนั้นได้ แต่ก็ย่อมเห็นกันอยู่ว่า เงินที่ให้นั้นไม่ได้ให้ตามชอบใจ แต่ให้โดยได้ พิจารณาถึงความดีความชอบหรือพิจารณาถึงวันราชการจะนั้นตามปกติ นาย ก. ซึ่งมีความดี ความชอบหรือได้รับราชการมานานย่อมได้รับเงินพิเศษ ส่วนนาย ข. ซึ่งไม่อยู่ในลักษณะเช่นนาย ก. ย่อมไม่ได้รับเงินพิเศษตั้งนั้นจะนั้นถ้านาย ก. และนาย ข. ได้กลับเข้ารับราชการอีก ข้าราชการ ที่มีคุณสมบัติดีกว่ากลับไม่ให้ได้ในวันราชการติดต่อกัน และถ้าเป็นดังนี้ก็จะทำให้ข้าราชการเป็น ส่วนมากไม่มีสิทธิได้รับบำนาญ แต่ข้าราชการซึ่งไม่มีคุณสมบัติเท่านี้กลับจะอยู่ในฐานะที่ดีกว่า

ถ้าจะถือตั้งนี้จะเป็นการขัดกับความยุติธรรมเป็นอันมาก เฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มี กฎหมายใดสนับสนุนเลย ทั้งเป็นการนอกเหนือบทกฎหมายด้วย

๑๔. อาศัยเหตุผลที่กล่าวมาข้างบนนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ควรจะ นับวันราชการของนายจำรูญ ไชยสะอาด ติดต่อกัน นอกจากนี้คณะกรรมการกฤษฎีกายังเห็นว่า เงินพิเศษซึ่งนายจำรูญ ได้รับไว้แล้วโดยสภาพก็ดีหรือโดยมูลค่าก็ดีไม่ควรจะถือว่าเป็นเงินบำเหน็จ ซึ่งต้องคืนตามกฎหมาย รัฐบาลได้ให้เงินรายนี้ไปก็โดยฐานกรณูณาในกรณีพิเศษเป็นการช่วย บรรเทาความคับแค้นอันข้าราชการผู้นั้นจะต้องได้รับเพราะต้องถูกปลดออกจากราชการโดย ปราศจากความผิด ระยะเวลาที่จำเป็นจะต้องไปทำงานใหม่ทำฉะนั้นจึงไม่มีเหตุผลอันใดตาม กฎหมายและตามความยุติธรรมที่จะให้ผู้ร้องคืนเงินจำนวนเล็กน้อยนี้

(ลงชื่อ) อานไม่ออก

หัวหน้ากองร่างกฎหมายลงนามแทน

คณะกรรมการกฤษฎีกา

๔ พฤษภาคม ๒๔๘๖